

## Raport z opracowania Strategii ZIT

### 1. Wprowadzenie

„Jednym z głównych celów ZIT jest realizacja zintegrowanych projektów na obszarze funkcjonalnym miasta, co wymusza partycypacyjne podejście (nie można tego utożsamiać z tradycyjnym podejściem konsultacyjnym) i ustalanie wspólnych projektów inwestycyjnych realizujących zintegrowaną strategię. Dlatego w proces przygotowania i realizacji Strategii ZIT powinni być zaangażowani lokalni aktorzy: instytucje pozarządowe zajmujące się zagadnieniami realizowanymi przez ZIT, partnerzy społeczno-gospodarczy, wspólnoty mieszkaniowe, środowisko akademickie, itp.”<sup>1</sup>

W taki sposób do kwestii konsultacji Projektu Strategii ZIT odnosi się oficjalny dokument Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (MRR; obecnie: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, MliR) „Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce”, z lipca 2013 r. Na szczególną uwagę zasługują tutaj stwierdzenia dotyczące partycypacyjnego podejścia i wyraźne stwierdzenie, że nie należy tego utożsamiać z tradycyjnym podejściem konsultacyjnym. Zalecenia MIR, zważywszy na charakter ZIT dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk – Gdynia – Sopot (OM), spowodowały konieczność wdrożenia programu partycypacji aktorów lokalnych, dedykowanego temu przedsięwzięciu.

#### a) Interesariusze Projektu

Mając na względzie wymogi dotyczące partycypacyjnego podejścia do przygotowania Strategii ZIT oraz uwzględniając zapisy Porozumienia w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Obszarze Metropolitalnym z dnia 14 lutego 2014 r.<sup>2</sup> (Porozumienia ZIT), wyodrębniono następujące grupy Interesariuszy Projektu:

- przedstawiciele Jednostek Samorządu Terytorialnego – sygnatariusze Porozumienia ZIT;
- przedstawiciele sektora gospodarczego Obszaru Metropolitalnego – w myśl Porozumienia ZIT organizacja pracodawców województwa pomorskiego Pracodawcy Pomorza uzyskała status Partnera (§ 5, pkt. 3.2), z prawem do delegowania jednego przedstawiciela do Rady Związku ZIT;
- przedstawiciele organizacji pozarządowych, szczególnie w aspekcie ich zaangażowania w budowę społeczeństwa obywatelskiego, biorącego aktywny udział w rozwoju lokalnej społeczności oraz OM – w myśl Porozumienia ZIT Trójmiejska Federacja Organizacji Pozarządowych uzyskała status Partnera (§ 5, pkt. 3.3), z prawem do delegowania jednego przedstawiciela do Rady Związku ZIT;
- przedstawiciele instytucji akademickich, ze względu na rolę ośrodków akademickich w tworzeniu i rozwoju kapitału ludzkiego, niezbędnego dla rozwoju Obszaru Metropolitalnego – w myśl Porozumienia ZIT Rada Rektorów Województwa Pomorskiego uzyskała status Partnera (§ 5, pkt. 3.1), z prawem do delegowania jednego przedstawiciela do Rady Związku ZIT.

<sup>1</sup> *Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce*, s. 15, dokument dostępny pod adresem: <http://www.mir.gov.pl>

<sup>2</sup> Tekst *Porozumienia w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Obszarze Metropolitalnym*, jest dostępny pod adresem internetowym: [www.metropoliagdansk.pl](http://www.metropoliagdansk.pl)

## b) Narzędzia do przeprowadzenia konsultacji społecznych

Wobec faktu, że konsultacje, wykorzystujące element partycypacyjny, odbywały się zasadniczo w dwóch etapach (etap I: styczeń - luty 2014; etap II: lipiec 2014), na każdym z nich wykorzystano inny rodzaj narzędzi pomocnych przy realizacji konsultacji.

- w etapie I przewidziano przeprowadzenie warsztatów z zastosowaniem następujących narzędzi:
  - dyskusja (pierwsza edycja warsztatów, styczeń 2014);
  - dyskusja i kwestionariusz (druga edycja warsztatów, luty 2014);
- w etapie II konsultacjom poddano projekt Strategii ZIT, podstawowym narzędziem był elektroniczny formularz konsultacyjny Strategii ZIT, umieszczony na stronie internetowej Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego (od 14.05. 2015 Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot), który pełni rolę Biura ZIT.

## 2. Przygotowanie i realizacja konsultacji

### **Etap I: Warsztaty nt. diagnozy i głównych wyzwań OM (styczeń – luty 2014 r.)**

Pierwsza edycja warsztatów odbyła się 14 stycznia 2014 r., w Pomorskim Parku Naukowo – Technologicznym w Gdyni. Przeprowadzone warsztaty miały w założeniu charakter dyskusji moderowanej, poświęconej diagnozie stanu istniejącego, a ich celem było:

- stworzenie ramy strategicznej dla realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w OM w horyzoncie roku 2020
- uruchomienie procesu identyfikacji i hierarchizacji kompleksowych przedsięwzięć rozwojowych w OM możliwych do ujęcia w ramach ZIT

**W warsztatach uczestniczyło 28 osób.** Uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na 2 grupy, w których prowadzona była moderowana dyskusja.

**Kluczowe ustalenia wynikające z prac warsztatowych,** w czasie których dyskusja skupiała się wokół dwóch zagadnień:

1. Identyfikacja głównych potencjałów i barier rozwojowych OM
2. Identyfikacja kierunków rozwoju oraz obszarów współpracy w OM

### **Ad 1**

#### **Potencjały rozwojowe OM (ujęcie syntetyczne i niehierarchiczne)**

- atrakcyjność, zróżnicowanie i możliwość poprawy jakości oferty czasu wolnego i oferty turystycznej w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze, kulturowe, instytucjonalne i infrastrukturalne.
- atrakcyjność osiedleńcza uwarunkowana relatywnie dobrymi warunkami życia, wielokulturowością, zróżnicowaniem funkcji i oferty miast oraz dużą dynamiką życia gospodarczego.
- wysoki (na tle regionu i kraju) poziom aktywności gospodarczej i obywatelskiej mieszkańców oraz dynamiczna (rosnąca ilościowo i młoda na tle kraju) populacja.

- rozwinięte (na tle innych obszarów metropolitalnych w kraju) funkcje bramowe sprzyjające rozwojowi przemysłów morskich, zaawansowanych usług transportowo-logistycznych, w tym w zakresie magazynowania i przesyłu paliw (hub transportowo-paliwowo-energetyczny).
- atrakcyjność dla inwestycji zewnętrznych uwarunkowana m. in. koncentracją wysokiej jakości zasobów ludzkich (m. in. ze znajomością języków obcych), dobrze rozwiniętą ofertą uczelni wyższych (także w unikatowych na tle kraju specjalizacjach), a także dostępnością terenów inwestycyjnych (choć przy silnym zróżnicowaniu ich jakości i rozmieszczenia).
- sprzyjające warunki dla rozwoju aktywności w nowych obszarach gospodarczych (np. wytwarzanie i zarządzanie dostawami energii, technologie eko-efektywne, oprogramowanie, usługi zdrowotne).

#### **Bariera rozwojowe OM (ujęcie syntetyczne i niehierarchiczne)**

- deficyty w systemie edukacji, w tym niekorzystnie sprofilowany i niedostatecznie rozwinięty system kształcenia zawodowego / ustawicznego w małym stopniu angażujący pracodawców.
- niewykorzystany potencjał uczelni, w tym słabość wewnętrznych mechanizmów i zewnętrznych czynników stymulujących poprawę jakości i adekwatności ich oferty edukacyjnej z punktu widzenia potrzeb gospodarki, a także niedostatek współpracy między uczelniami, instytucjami badawczymi czy towarzystwami naukowymi.
- niewystarczający poziom integracji systemów technicznych (głównie transportowego), zbyt wolno poprawiająca się zewnętrzna dostępność transportowa i niski poziom zabezpieczenia dostaw energii wysokiej jakości.
- deficyt kompetencji w zakresie planowania strategicznego i koordynacji zarządzania rozwojem (w tym przestrzenią) w ujęciu metropolitalnym (np. w zakresie łagodzenia negatywnych aspektów urbanizacji) w powiązaniu z ograniczonymi możliwościami inwestycyjnymi jednostek samorządu terytorialnego i ich niską zdolnością do koncentracji interwencji publicznej.
- niski poziom innowacyjności gospodarki, w tym słaba współpraca środowisk naukowych i biznesu, ograniczona skuteczność w przyciąganiu znaczących projektów gospodarczych, a także nie w pełni wykorzystane możliwości ekspansji sektorów aktywności gospodarczej związanych z wykorzystaniem zasobów morza.
- znaczące dysproporcje społeczne (cywilizacyjne), które nie sprzyjają budowie kapitału społecznego, zaufaniu do władz publicznych i aktywności na rzecz dobra wspólnego mieszkańców.
- podatność na niekorzystne zjawiska klimatyczne, w tym istotne zagrożenie powodziowe.

#### **Istotne uwarunkowania rozwojowe OM (niesklasyfikowane jako potencjały lub bariery)**

- rosnąca siła (trudnych w kształtowaniu) interakcji między OM a Obwodem Kaliningradzkim.
- ekonomiczno-społeczne konsekwencje uruchomienia nowych aktywności gospodarczych takich, jak eksploatacja złóż gazu z łupków lub budowa i eksploatacja elektrowni atomowej.

#### **Ad 2**

**Kierunki rozwoju OM w horyzoncie roku 2020** są punktem wyjścia dla identyfikacji tematycznych obszarów współpracy w ramach OM. W obszarach tych powinny być realizowane wiązki działań wymagających koordynacji ze względu na ich ponadlokalny charakter, potrzebę maksymalizacji efektów, a także konieczność podzielenia się kosztami i podjęcia (często) wielostronnych uzgodnień. Wstępnie zidentyfikowano następujące kierunki rozwoju i obszary współpracy dla OM:

### **Kierunek 1. Wzrost konkurencyjności szkolnictwa wyższego**

#### Obszary współpracy:

- intensyfikacja powiązań środowiska naukowego z biznesowym, a także wewnątrz tych środowisk
- mechanizmy komercjalizacji wiedzy

### **Kierunek 2. Wzrost jakości i efektywności edukacji**

#### Obszary współpracy:

- innowacyjne rozwiązania w zakresie oferty i procesu kształcenia, w tym nowe modele kształcenia zawodowego budowane we współpracy z pracodawcami
- równoważenie poziomu edukacji, m.in. dzięki mechanizmom transferu dobrych praktyk

### **Kierunek 3. Wsparcie rozwoju społeczno - gospodarczego w oparciu o endogenne zasoby**

#### Obszary współpracy:

- umiędzynarodowienie powiązań gospodarczych (głównie w obszarach potencjalnych specjalizacji)
- budowanie tożsamości i marki metropolitalnej w oparciu o „zdrowe” partnerstwo
- integracja i promocja oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, oraz koordynacja flagowych wydarzeń kulturalnych, sportowych, kongresowych itp.
- mechanizmy finansowe i regulacyjne sprzyjające wzrostowi w sektorach o dużym potencjale rozwoju

### **Kierunek 4. Poprawa spójności systemu transportowego**

#### Obszary współpracy:

- terytorialna i systemowa integracja transportu (głównie zbiorowego) w skali całego obszaru
- koordynacja planowania i realizacji inwestycji w zakresie rozwoju systemów transportowych
- stymulowanie inwestycji w obszarach węzłów transportowych i logistycznych

### **Kierunek 5. Poprawa warunków życia i atrakcyjności osiedleńczej**

#### Obszary współpracy:

- aktywizacja zawodowa i społeczna, w tym rewitalizacja obszarów problemowych
- poprawa jakości środowiska, w tym zarządzanie konfliktami środowiskowymi (np. odpady)
- racjonalne zagospodarowanie unikatowych walorów środowiska przyrodniczego na lądzie i morzu

Wnioski płynące z przeprowadzonych warsztatów stały się jedną z istotnych podstaw przygotowania ich drugiej edycji, przy czym przyjęto założenie, że powinny się one odbyć w znacząco rozszerzonym składzie. Poza tym diagnoza, która wyłoniła się, jako jeden z efektów prac warsztatowych, ukierunkowała dalsze prace nad Projektem Strategii ZIT.

**II. Druga edycja warsztatów** odbyła się w dniach 26 - 28 lutego 2014 r i była poświęcona kryteriom wyboru przedsięwzięć. W dniach 26 i 27 lutego warsztaty odbyły się w Gdańsku, w siedzibie AmberEXPO. Warsztaty w dniu 28 lutego miały miejsce w Pomorskim Parku Naukowo-Technologicznym w Gdyni.

Bazując na wynikach I edycji warsztatów oraz biorąc po uwagę wyniki prac zespołu przygotowującego Projekt Strategii ZIT, dla II edycji Warsztatów wyodrębniono 3 priorytety, a w każdym z nich sformułowano po 3 moduły problemowe:

### **Priorytet 1: Konkurencyjna gospodarka**

- **Moduł 1:** Wzrost konkurencyjności szkolnictwa wyższego
- **Moduł 2:** Wsparcie rozwoju gospodarczego w oparciu o zasoby wewnętrzne, własne (endogenne)
- **Moduł 3:** Rozwój gospodarki turystycznej

### **Priorytet 2: Aktywne społeczeństwo**

- **Moduł 1:** Jakość i efektywność edukacji
- **Moduł 2:** Poprawa stanu zdrowia
- **Moduł 3:** Wzrost aktywności zawodowej i społecznej

### **Priorytet 3: Zintegrowana przestrzeń**

- **Moduł 1:** Poprawa spójności systemu transportowego
- **Moduł 2:** Poprawa warunków życia i atrakcyjności osiedleńczej poprzez zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego
- **Moduł 3:** Poprawa warunków życia i atrakcyjności osiedleńczej poprzez działania rewitalizacyjne

Każdy z priorytetów był podstawą przeprowadzenia odrębnych warsztatów, w trzech odrębnych terminach. Ich podstawowym celem było opracowanie propozycji kryteriów oceny poszczególnych przedsięwzięć, które posłużyły w dalszych pracach nad Strategią ZIT dla OM.

#### **Uczestnicy warsztatów:**

W II edycji warsztatów wzięło udział ogółem 170 osób, z tego:

- w dniu 26 lutego – 55 osób
- w dniu 27 lutego – 50 osób
- w dniu 28 lutego – 65 osób

Uczestników ze względu na rolę w trakcie warsztatów, można podzielić na następujące grupy:

- przedstawiciele wspólnej reprezentacji Obszaru Metropolitalnego dla ZIT
  - 26 lutego – 22 osoby
  - 27 lutego – 19 osób
  - 28 lutego – 27 osób
- przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego
  - 26 lutego – 6 osób
  - 27 lutego – 5 osób
  - 28 lutego – 6 osób
- eksperci Obszaru Metropolitalnego i wykonawcy Strategii ZIT
  - 26 lutego – 15 osób
  - 27 lutego – 14 osób
  - 28 lutego – 18 osób
- przedstawiciele organizatora/przedstawiciele partnera warsztatów (moderatorzy, sekretariat ZIT)
  - 26 lutego – 12 osób
  - 27 lutego – 12 osób
  - 28 lutego – 14 osób

### Przebieg warsztatów:

Uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na grupy. Członkowie grup opracowywali podstawy przygotowania propozycji kryteriów każdego z priorytetów. Pomocne w tym były przygotowane pytania pomocnicze dla każdego z modułów. Propozycje były umieszczane w kwestionariuszu warsztatowym i podlegały rankingowaniu, przyznając pozycje od 1 (najwyższa) do 12 (najniższa).

Po zakończeniu prac nad każdym z modułów następowała prezentacja wyników prac warsztatowych przez wybranych dwóch lub trzech uczestników warsztatów. Również po zakończeniu prac nad wszystkimi modułami, przedstawiciele wybranych stolików dokonali podsumowania prac warsztatowych w danym dniu. Przewidziano również czas na dyskusję dotyczącą merytorycznych kwestii, związanych z pracami warsztatowymi w danym dniu.

Rycina: Wzór kwestionariusza warsztatowego, przeznaczonego dla uczestników warsztatów

Warsztaty III: Powiązania przestrzenne		
<b>Moduł 1: Poprawa spójności systemu transportowego</b>	<i>Szanowni Państwo, celem warsztatów jest zdefiniowanie i zidentyfikowanie kryteriów oceny poszczególnych przedsięwzięć, które posłużą w dalszych pracach nad Strategią ZIT dla OM. Prosimy o wypisanie w poniższych krótkach propozycji odpowiedzi na pytanie oraz uszeregowanie odpowiedzi w kolejności od 1 (najważniejsze) do 12 (najmniej ważnej)</i>	
<b>Pyt 1. Jakie cechy projektów transportowych i komunikacyjnych powinny być priorytetowe dla OMT? (np. spójność wewnętrzną, bezpieczeństwo podróży)</b>		

### Agregacja wyników:

W ramach poszczególnych pytań badawczych dokonano agregacji wyników, stosując poniższy algorytm:

- przygotowanie wspólnej listy odpowiedzi uczestników warsztatów
- agregacja odpowiedzi, jeśli dotyczyły tych samych kwestii
- dokonanie zliczenia wskazanej odpowiedzi (jej częstotliwość)
- dokonanie zliczenia punktacji dla danej odpowiedzi, przy założeniu, że w rankingu największa istotność (1), otrzymuje 12 punktów, a najmniejsza (12) otrzymuje 1 punkt

### **Pytania badawcze:**

## **Warsztaty I: Gospodarka**

### **Moduł 1: Wzrost konkurencyjności szkolnictwa wyższego**

- jakie cechy powinny charakteryzować projekty wspierające proces integracji świata nauki i biznesu?
- które specjalizacje powinny być obszarem interwencji publicznej w ramach ZIT w zakresie komercjalizacji wiedzy i wspierania innowacji? Które w największym stopniu pozwolą na wykorzystywanie potencjałów istotnych dla regionu?
- rozwiązanie których z poniższych problemów jest istotne z punktu widzenia uatrakcyjnienia oferty szkolnictwa wyższego Obszaru Metropolii?

### **Moduł 2: Wsparcie rozwoju gospodarczego w oparciu o zasoby wewnętrzne, własne (endogenne)**

- przełamanie jakich barier szczegółowych wpłynęłoby na poprawę efektywności projektów z sektora portowo-logistycznego?
- jakimi cechami powinien charakteryzować się projekt wzmacniający atrakcyjność gospodarczą marki OM jako miejsca sprzyjającego prowadzeniu i rozwojowi biznesu?
- jakie bariery powinien przewyższać projekt mający na celu podniesienie potencjału istniejących przedsiębiorstw OM?
- jakie bariery powinien przewyższać projekt mający na celu powstawanie nowych, lokalnych przedsiębiorstw na terenie OM?

### **Moduł 3: Rozwój gospodarki turystycznej**

- jakie warunki powinien spełniać projekt z zakresu rozwoju gospodarki turystycznej, aby był kluczowy z punktu widzenia Strategii ZIT?
- jakie korzyści powinny płynąć z sieciowania produktów turystycznych?
- jakie cechy powinny charakteryzować przedsięwzięcie przyczyniające się do wzrostu atrakcyjności OM i jego otoczenia poza sezonem letnim?

## **Warsztaty II: Aktywizacja społeczna**

### **Moduł 1: Jakość i efektywność edukacji**

- jakie cechy projektów będą wpływać na poprawę jakości kształcenia na terenie Obszaru Metropolitalnego (bez szkolnictwa wyższego)?
- prosimy o nadanie rangi interwencji w ramach ZIT w zakresie poszczególnych etapów edukacji: edukacji przedszkolnej, kształceniu podstawowym, kształcenie gimnazjalne, kształcenie ponadgimnazjalne, kształcenie ustawiczne

- jakie cechy powinny charakteryzować program wspierający rozwój umiejętności społecznych, przekładających się na pozycję absolwentów na rynku pracy?

### **Moduł 2: Poprawa stanu zdrowia**

- jakie warunki powinien spełnić projekt z zakresu poprawy stanu zdrowia, aby był kluczowy z punktu widzenia strategii ZIT?
- jakie korzyści powinny płynąć z realizacji przedsięwzięć w zakresie poprawy stanu zdrowia?

### **Moduł 3: Wzrost aktywności zawodowej i społecznej**

- jakie bariery powinien przezwyciężać projekt mający na celu wzrost zatrudnienia osób pozostających bez pracy?
- jakimi cechami powinien charakteryzować się projekt mający na celu zwiększenie atrakcyjności rynku pracy z perspektywy przedsiębiorcy?
- jakimi cechami powinien charakteryzować się projekt mający na celu aktywizację zawodową i społeczną?
- jakimi cechami powinny się charakteryzować projekty mające na celu integrację społeczną i budowę kapitału społecznego?
- jakie bariery powinny przezwyciężać projekty mające na celu wsparcie grup defaworyzowanych?

## **Warsztaty III: Powiązania przestrzenne**

### **Moduł 1: Poprawa spójności systemu transportowego**

- jakie cechy projektów transportowych i komunikacyjnych powinny być priorytetowe dla OM?
- jakiego typu przedsięwzięcia transportowe mogą wpłynąć na wzmocnienie pozycji konkurencyjnej obszaru OM?

### **Moduł 2: Poprawa warunków życia i atrakcyjności osiedleńczej poprzez zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego**

- jakie rodzaje projektów energetycznych są kluczowe z punktu widzenia ZIT?
- jakie korzyści powinny płynąć z realizacji przedsięwzięć w zakresie poprawy efektywności energetycznej?
- jakie typy projektów w zakresie podnoszenia bezpieczeństwa ekologicznego powinny być obszarem interwencji w ramach ZIT?
- jakimi cechami powinien odznaczać się projekt ZIT z zakresu bezpieczeństwa ekologicznego i ochrony środowiska?

### **Moduł 3: Poprawa warunków życia i atrakcyjności osiedleńczej poprzez działania rewitalizacyjne**

- mając na uwadze obowiązkowe elementy, które powinien posiadać projekt rewitalizacyjny (aktywizacja zawodowa społ. lok.; pobudzenie przedsiębiorczości; zaangażowanie społeczności lokalnej w kluczowe decyzje dotyczące planowanych zmian; powiązanie projektu z LPR i innymi dokumentami; partnerstwo z jednostkami z sektora niepublicznego), jakie cechy projektów powinny być dodatkowo premiowane?
- jakie niekorzystne zjawiska są predysponowane do wyeliminowania w postaci działań rewitalizacyjnych na obszarze OM?



- które tereny OM powinny być przedmiotem działań ZIT w zakresie wskazanego priorytetu? Proszę podać cechy, jakimi powinien charakteryzować się teren poddany realizacji w ramach wspólnych środków ZIT.

Uzyskane odpowiedzi na poszczególne pytania otrzymywały określoną ilość punktów, zgodnie z przyjętymi zasadami agregacji wyników.

### **Efekty prac warsztatowych:**

W obu edycjach warsztatów wzięło udział w sumie 198 osób. Była to zróżnicowana grupa, reprezentująca samorządowców, ekspertów i praktyków reprezentujących tematykę poszczególnych priorytetów i modułów oraz partnerów Związku ZIT. Efektem prac warsztatowych było przede wszystkim:

- zdiagnozowanie głównych potencjałów i barier rozwojowych OM
- identyfikacja kierunków rozwoju oraz obszarów współpracy w OM
- opracowanie propozycji kryteriów oceny przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w formule ZIT, które stanowiły podstawę do dalszych prac nad Strategią ZIT
- wykorzystanie elementów partycypacji społecznej w procesie tworzenia Strategii ZIT

Przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów było praktycznym wyrazem realizacji zapisów Porozumienia ZIT, zwłaszcza § 2, pkt 1 – 5 oraz § 3, pkt 2 – 4.

Wynikiem prac warsztatowych było także zidentyfikowanie zapotrzebowania na działania i projekty związane z realizacją ZIT w następujących obszarach:

- promowanie przedsiębiorczości, sprzyjanie tworzeniu nowych firm, inkubatory przedsiębiorczości
- edukacja elementarna i kształcenie ponadpodstawowe oraz dopasowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy
- turystyka jako działanie kluczowe i priorytetowe do realizacji w ramach ZIT (np. stworzenie kompleksowej oferty turystycznej, wydłużenie sezonu turystycznego)
- ochrona środowiska, przede wszystkim ukierunkowanie na zwiększenie odporności na klęski i zagrożenia środowiskowe i gospodarkę odpadami

### **Wypracowane propozycje kryteriów oceny przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach ZIT**

II edycja warsztatów (26 – 28 luty 2014 r.) zakończyła okres przygotowawczy, związany ze zbieraniem materiału niezbędnego do przygotowania propozycji kryteriów, według których oceniane były przedsięwzięcia zgłoszone do realizacji w ramach ZIT.

Prace nad propozycjami kryteriów oparto na następujących podstawach:

- zapisy projektu RPO Województwa Pomorskiego 2014 – 2020 (uchwalony przez Zarząd Województwa Pomorskiego w dniu 7 lutego 2014 r.)
- wnioski z I edycji warsztatów
- wyniki prac II edycji warsztatów

Propozycje kryteriów zostały opracowane do dnia 7 marca 2014 r. i przesłane do konsultacji. Uwagi do zaproponowanych kryteriów spływały do dnia 14 marca, do godz. 10.00. W sumie wpłynęło 97 uwag do przedstawionego Projektu kryteriów, z czego:

- w toku dalszych prac uwzględniono 59 uwag
- nie uwzględniono 22 uwag
- uwag nie odnoszących się do zakresu prac było 16

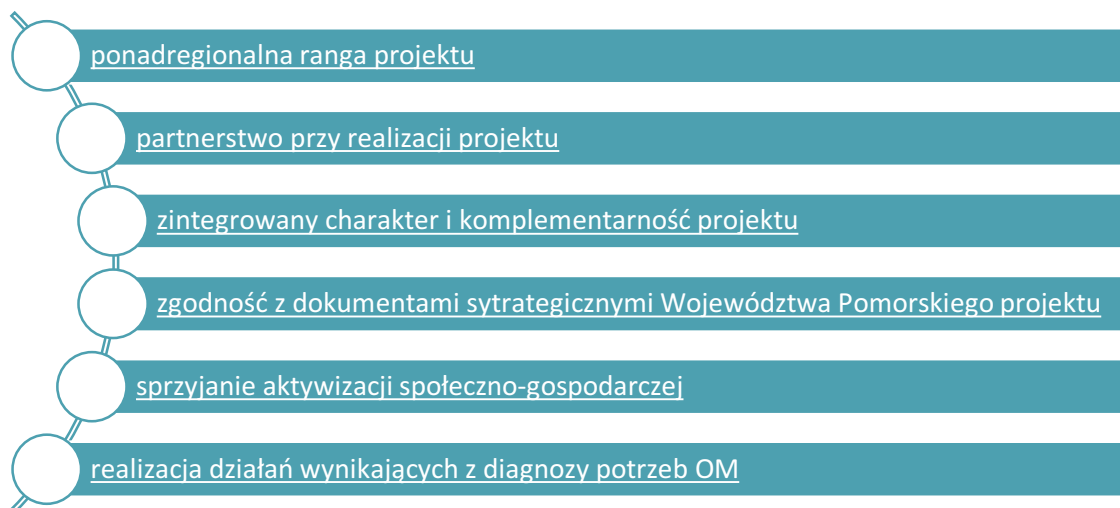
Ostatecznie sporządzona została lista kryteriów oceny projektów, które podzielono na 2 grupy:

- kryteria strategiczne - 6
- kryteria merytoryczne – od 2 do 5

Zaproponowano również rozwiązanie związane z wagowaniem kryteriów i przyjęto, że kryteria strategiczne i kryteria merytoryczne będą ważyć w proporcjach 50% do 50%.

Przyjęto, że kryteria odnoszą się do wszystkich obszarów działalności OM, również tych, które znalazły się poza propozycją alokacji dla przedsięwzięć ZIT w ramach RPO WP 2014 – 2020.

Wśród kryteriów strategicznych wyodrębniono następujące:



**Kryteria merytoryczne (w sumie 49)**, przypisane do projektów mieszczących się w osiach priorytetowych RPO Województwa Pomorskiego 2014 – 2020 (wersja z dnia 27.03.2014 r.)

#### **Komercjalizacja wiedzy: (oś 1) – 4 kryteria**

- w jakim stopniu projekt przewiduje urynkowanie wyników prac badawczych
- w jakim stopniu projekt zapewnia trwałość rozwiązań instytucjonalnych
- w jakim stopniu projekt zakłada wielosektorowość współpracy
- czy projekt wpisuje się w realizację porozumień na rzecz inteligentnych specjalizacji regionu

#### **Przedsiębiorstwa: (oś 2) – 3 kryteria**

- w jakim stopniu projekt wpływa pozytywnie na innowacyjność, nowoczesność i atrakcyjność ofert OM dla lokowania biznesu
- w jakim stopniu projekt wychodzi naprzeciw potrzebom kapitałowym nowych/istniejących

przedsiębiorstw

- w jakim stopniu projekt przyczynia się do ograniczenia barier administracyjnych i barier wiedzy oraz stwarza trwałe zachęty do zakładania działalności gospodarczej

#### **Edukacja: (oś 3 10.2.) – 3 kryteria**

- w jakim stopniu projekt wpłynie na dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki
- w jakim stopniu projekt zwiększy dostępność do oferty edukacyjnej studentów z zagranicy
- w jakim stopniu projekt zakłada współpracę międzyuczelnianą, międzywydziałową i międzynarodową

#### **Edukacja: (oś 3 PI 10.1 10. 3 bis) – 4 kryteria**

- w jakim stopniu projekt przyczynia się do pobudzania zainteresowań oraz kompetencji uczniów odpowiadających na potrzeby współczesnego rynku pracy
- w jakim stopniu projekt umożliwia placówkom stosowanie nowoczesnych metod i narzędzi edukacyjnych
- w jakim stopniu projekt przyczynia się do podnoszenia kwalifikacji kadry pedagogicznej
- w jakim stopniu projekt wzmacnia kompetencje społeczne, niezbędne na rynku pracy

#### **Kształcenie zawodowe: (oś 4) – 3 kryteria**

- w jakim stopniu projekt przyczynia się do rozwoju sieci szkół zawodowych
- w jakim stopniu projekt przyczynia się do dostosowania oferty kształcenia zawodowego do potrzeb gospodarki
- w jakim stopniu projekt przyczynia się do wzrostu zainteresowania podejmowaniem nauki w szkołach o profilu zawodowym

#### **Zatrudnienie: (oś 5) – 4 kryteria**

- w jakim stopniu projekt wzmacnia profilaktykę chorób cywilizacyjnych i zawodowych
- w jakim stopniu projekt adresowany jest do osób wchodzących i/lub powracających na rynek pracy
- w jakim stopniu projekt wspiera pracodawców we wzroście kwalifikacji i wykształcenia kadry, w tym potencjalnych pracowników, w zakresie wynikającym z rzeczywistych potrzeb rynku pracy
- w jakim stopniu projekt wspiera łączenie pracy z obowiązkami wobec osób zależnych (dzieci, osoby starsze, itp.)

#### **Integracja: (oś 6) – 3 kryteria**

- w jakim stopniu projekt wpływa na przełamywanie barier do zatrudniania osób z grup wykluczonych
- w jakim stopniu projekt wspiera trwałe instrumenty w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej, w tym po zakończeniu okresu interwencji w ramach środków ZIT
- w jakim stopniu projekt wspiera budowanie kapitału społecznego

#### **Zdrowie: (oś 7) – 3 kryteria**

- w jakim stopniu projekt przyczynia się do poprawy jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych w zakresie diagnostyki leczenia chorób cywilizacyjnych

- w jakim stopniu projekt uwzględnia komponent badawczy/rozwojowy i dydaktyczno – szkoleniowy
- w jakim stopniu projekt przyczynia się do zintegrowania opieki zdrowotnej z opieką społeczną, w tym realizowanej przez organizacje pozarządowe

#### **Konwersja: (oś 8 PI 9.2.) – 3 kryteria**

- w jakim stopniu projekt przyczyni się do ograniczenia niekorzystnych zjawisk degradacji
- w jakim stopniu projekt zakłada realizację kompleksowych działań
- w jakim stopniu projekt zakłada uspołecznienie procesu planowania i realizacji projektu

#### **Konwersja: (oś 8 PI 8.2\_6.3.) – 5 kryteriów**

- w jakim stopniu projekt wpływa na wydłużenie sezonu turystycznego
- w jakim stopniu projekt wspiera eksponowanie i zachowanie unikalnych walorów OM
- w jakim stopniu projekt przyczynia się do zwiększenia dochodów z turystyki i wzrostu zatrudnienia
- w jakim stopniu projekt wzmacnia istniejące i kreuje nowe produkty w turystyce
- w jakim stopniu projekt zakłada sieciowanie produktów turystycznych w oparciu o wzajemną promocję i kompleksową ofertę

#### **Mobilność: (oś 9) – 4 kryteria**

- w jakim stopniu projekt uwzględnia poprawę wzajemnej dostępności komunikacyjnej między rdzeniem a pozostałymi gminami w OM
- w jakim stopniu projekt zakłada integrację zbiorowych środków transportu z indywidualnymi
- w jakim stopniu projekt uwzględnia integrację systemową poniższych elementów: wspólna polityka biletowa, organizacyjna, informacyjna i promocyjna
- w jakim stopniu projekt przyczynia się do zwiększenia sprawności układu komunikacyjnego OM

#### **Energia: (oś 10) – 5 kryteriów**

- w jakim stopniu projekt zakłada rozbudowę i modernizację sieci przesyłowych
- w jakim stopniu projekt przyczynia się do podniesienia bezpieczeństwa zachowania ciągłości dostaw energii
- w jakim stopniu projekt zakłada zmniejszenie emisji ze źródeł rozproszonych
- w jakim stopniu projekt zapewnia efekt ekologiczny
- w jaki sposób realizacja projektu wpłynie na redukcję kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych

#### **Środowisko: (oś 11) – 3 kryteria**

- w jakim stopniu projekt obejmuje swoim zasięgiem zdiagnozowany terytorialny obszar problemowy
- w jakim stopniu projekt zapewnia komplementarność i efekt synergii w rozwiązaniu zdiagnozowanych problemów środowiskowych oraz przeciwdziałaniu zagrożeniom
- w jakim stopniu projekt zakłada działania edukacyjne i promocyjne z zakresu świadomości ekologicznej

Zaproponowano także kryteria merytoryczne dla obszaru problemowego: **Zwiększenie dostępności węzłów multimodalnych – 2 kryteria**

- w jakim stopniu projekt zwiększa dostępność transportową węzłów multimodalnych
- w jakim stopniu projekt wzmacnia spójność w planowaniu strategicznym i zarządzaniu na linii Port - OM

Jest to obszar potencjalnej współpracy, który nie znalazł odzwierciedlenia w projekcie RPO Województwa Pomorskiego 2014 – 2020.

**W dniu 14 marca 2014 r. powyższe kryteria zostały przyjęte przez Radę Związku ZIT i stały się podstawą dalszych prac nad projektem Strategii ZIT.**

Wypracowanie kryteriów pozwoliło także wszystkim zainteresowanym wnioskodawcom na znowelizowanie swoich propozycji (do 25 marca 2014 r.), z uwzględnieniem wypracowanych kryteriów oceny projektów. W konsekwencji sporządzona została lista projektów licząca 74 pozycje, która stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

W dniu 16 kwietnia 2014 r. Rada Związku ZIT uchwaliła Stanowisko Negocjacyjne Obszaru Metropolitalnego w sprawie realizacji ZIT, co było równoznaczne z zakończeniem pierwszego etapu konsultacji, zapoczątkowanego w styczniu 2014 r.

#### **Prace warsztatowe nad projektem Strategii ZIT w mediach:**

Prace nad projektem Strategii ZIT, szczególnie część warsztatowa, cieszyła się także zainteresowaniem mediów. W trzecim dniu warsztatów (28 lutego 2014 r.), które odbywały się w PPNT w Gdyni, przez część prac warsztatowych, za zgodą Organizatora, na sali przebywali przedstawiciele mediów, którzy przygotowywali materiał z przebiegu spotkania. Efektem udziału przedstawicieli mediów w pracach warsztatowych były publikacje na temat przygotowań Strategii ZIT, w tym m.in.:

<http://www.tvp.pl/gdansk/informacja/panorama/wideo/28022014-1830/14201320>

<http://www.dziennikbałtycki.pl/artykul/3357141,pomorze-strategia-dla-metropolii-jak-wypracowuje-sie-kompromis-w-sprawach-zit,id,t.html>

<http://www.dziennikbałtycki.pl/artykul/3357131,pomorze-strategia-dla-metropolii-co-powstanie-w-oparciu-o-fundusze-unijne,id,t.html>

[http://trojmiasto.gazeta.pl/trojmiasto/1,35636,15676820,Rower\\_miejski\\_dla\\_calej\\_metropolii\\_\\_Za\\_50 mln\\_zl.html](http://trojmiasto.gazeta.pl/trojmiasto/1,35636,15676820,Rower_miejski_dla_calej_metropolii__Za_50 mln_zl.html)

<http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Metropolia-planuje-74-inwestycje-Wydamy-miliardy-na-transport-n78409.html>

#### **Etap II: Konsultacje zewnętrzne projektu Strategii ZIT**

W dniu 9 lipca 2014 r. na stronie internetowej Gdańskiego Obszaru Metropolitalnego (<http://www.metropoliagdansk.pl/metropolitalne-aktualnosci/konsultacje-online-projektu-strategii-zit/>) ukazało się ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji projektu Strategii ZIT, które trwały do dnia 31 lipca 2014 r.

Na tym etapie przygotowań strategii poddano ją konsultacjom drogą elektroniczną. Każdy zainteresowany (osoba fizyczna lub prawna) mógł zapoznać się z projektem (dostępnym na stronie internetowej stowarzyszenia), sporządzić swoje uwagi na formularzu konsultacyjnym (dostępnym w wersji elektronicznej) i odesłać formularz na adres poczty elektronicznej: [zit@metropoliagdansk.pl](mailto:zit@metropoliagdansk.pl)

W okresie 9-13 lipca 2014 r. do Biura ZIT wpłynęło 14 wypełnionych formularzy konsultacyjnych. Swoje uwagi zgłosiły następujące podmioty:

- Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o.
- Gdański Uniwersytet Medyczny
- Gmina Kartuzy (Urząd Gminy Kartuzy)
- Gmina Miasta Gdańska (Urząd Miejski w Gdańsku) wraz z jednostkami: Biuro Rozwoju Gdańska, Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
- Gmina Miasta Gdynia
- Gmina Miejska Rumia
- Gmina Pszczółki
- Gmina Wejherowo
- NORDA Metropolitalne Forum Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów i Starostów
- Starostwo Powiatowe w Wejherowie
- Uniwersytet Gdański w Gdańsku
- Urząd Miejski w Pruszczu Gdańskim
- Urząd Miejski w Tczewie
- Zakład Utylizacyjny w Gdańsku Sp. z o.o.

Ponadto swoje uwagi przekazało Biuro ZIT oraz Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego UMWP.

Zgłoszone uwagi miały charakter merytoryczny (odnoszący się do zaproponowanych rozwiązań) lub techniczny (odnoszący się do strony redakcyjnej konsultowanego dokumentu).

### **Etap III: Konsultacje projektu Strategii ZIT z ekspertami zewnętrznymi**

Zespół przygotowujący Projekt Strategii ZIT przeanalizował zgłoszone uwagi (łącznie ok. 300) pod kątem ich zasadności, następnie zaktualizowaną wersję Strategii przesłano we wrześniu 2014 roku do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz do ekspertów zewnętrznych.

### **Etap IV: Konsultacje wewnętrzne projektu Strategii ZIT**

Do czasu ogłoszenia zatwierdzonego przez Komisję Europejską RPO WP 2014-2020, zespół wdrażał uwagi ekspertów, czego efektem były konsultacje dokumentu z koordynatorami przedsięwzięć wytypowanych do realizacji w formule ZIT. Po weryfikacji dokumentu przez koordynatorów, kolejna wersja Strategii została przesłana do konsultacji do wszystkich członków Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot oraz w trybie roboczym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. W efekcie wpłynęło ponad 200 uwag, z których znaczna część została uwzględniona w ostatecznej wersji Projektu Strategii.

W kolejnym etapie Projekt Strategii zostanie zatwierdzony przez Zarząd OMG-G-S oraz Walne Zebranie Członków oraz w trybie ustawowym przekazany będzie do zaopiniowania przez UMWP i MIR.